

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาศถานภาพและบทบาทตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศถานภาพและบทบาทตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรแหล่งข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นวนิยายของพงศกร จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ เรื่องรอยไหม สถาปนา กิ๊พม่า มาดามดัน กลรักสตรอเบอร์รี่ กลกิโมโน และกำไลมาศ ซึ่งมีตัวละครที่ศึกษา จำนวน 8 ตัว ได้แก่ เรวิน มะณีริน ไหมพิม เพกา พัฒศรี อันยารินคารา และเกล้ามาศ เครื่องมือในงานวิจัยที่ใช้ คือ แผ่นบันทึกและตารางวิเคราะห์ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของพงศกร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลด้วยการเขียนคำบรรยายประกอบตัวอย่างจากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาศถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรพบว่า สถานภาพของตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สถานภาพที่ได้มาแต่โดยกำเนิดและสถานภาพที่เกิดขึ้นมาภายหลัง ดังนี้

1.1 สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิดของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรเป็นบุคคลสัญชาติไทย เติบโตในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ครอบครัวมีเพียงบิดา ครอบครัวมีเพียงมารดา และครอบครัวถูกกำพร้าอาศัยอยู่กับญาติ

1.2 สถานภาพที่เกิดขึ้นมาภายหลังเป็นสถานะที่ตัวละครเอกหญิงได้รับภายหลัง ได้แก่ สถานภาพการสมรส สถานภาพทางการศึกษา และสถานภาพทางอาชีพดังนี้

1.2.1 สถานภาพการสมรส พบว่า ตัวละครเอกหญิง 3 ตัว แบ่งสถานภาพสมรส เป็น 2 สถานภาพ คือ สถานภาพคู่หมั้นและสถานภาพสมรส และตัวละครหญิงส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด

1.2.2 สถานภาพทางการศึกษา พบว่า ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของพงศกรทุกตัวละครจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีบางตัวละครจบการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก

1.2.3 สถานภาพทางอาชีพ พบว่า ทุกตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรมีอาชีพที่หลากหลายตรงตามความถนัดและการศึกษาที่ได้ศึกษาของตัวละคร

2. บทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร พบว่า มี 2 บทบาท คือ บทบาทในครอบครัวและบทบาทการประกอบอาชีพ ดังนี้

2.1 บทบาทในครอบครัว พบว่า มี 2 บทบาท คือ บทบาทการเป็นลูกและบทบาทการสมรส ดังนี้

2.1.1 บทบาทการเป็นลูกพบว่าตัวละครเอกหญิงทุกตัวทำหน้าที่ลูกที่ดีโดยการเชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเล่าเรียน แบ่งเบาภาระพ่อแม่และสร้างความภาคภูมิใจให้แก่พ่อแม่

2.1.2 บทบาทการสมรส พบว่า มีตัวละคร 2 ตัว ได้แก่ เรรินและมะณีริน เรื่องรอยไหม ที่มีสถานภาพเป็นคู่หมั้นอันเนื่องมาจากบิดามารดาบังคับให้หมั้นหมาย แต่สุดท้ายก็ได้เลิกกันไปโดยไม่ได้เข้าสู่พิธีสมรส และพบว่า มีตัวละครเพียง รินดารา เรื่องกลกิโมโน ได้เข้าพิธีแต่งงานและรินดาราได้ประพฤติตนตามบทบาทภรรยาที่ดีของสามี ส่วนตัวละครอื่นๆ อยู่ในสถานภาพโสด แต่ก็ยังมีคนรักและคาดว่าจะสมรสกันในอนาคต

2.2 บทบาทการประกอบอาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางอาชีพแบบสอดคล้องกันทั้ง 7 อาชีพ คือ อาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย ได้แก่ เรริน รินดารา เกล้ามาศ ทั้งสามตัวละคร มีบทบาทหน้าที่ในการสอนหนังสือถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

อาชีพภัณฑารักษ์ ได้แก่ เพกา มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลเสื้อผ้าที่ส่งมายังพิพิธภัณฑ์ The MET รวมถึงการซ่อมแซมเสื้อผ้าก่อนส่งคืนเจ้าของผ้า

อาชีพผู้จัดการส่วนตัวดารา ได้แก่ พัฒศรีมีบทบาทหน้าที่ตามหาหญิงชายที่มีเป็นนักแสดง นักร้อง นายแบบนางแบบ ประดับวงการบันเทิง ต้องสนับสนุนเด็กในสังกัดทุกคนให้ได้งาน

อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ได้แก่ อันยา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้จัดการบริษัทและเลขานุการ

อาชีพผู้จัดการดูแลร้านผ้าโบราณ ได้แก่ ไหมพิม มีหน้าที่ดูแลหน้าร้าน ตรวจสอบผ้าโบราณให้กับเจ้าของร้านก่อนนำไปจำหน่าย

อาชีพพนักงานสวนสนุก ได้แก่ รินดารา มีบทบาทหน้าที่ในการสวมชุดคอสเพลย์ถ่ายรูปกับเด็ก ๆ ที่มาในสวนสนุก และเดินขบวนพาเหรดในช่วงหัวค่ำ นักกายภาพบำบัด ได้แก่ รินดารา มีหน้าที่ฝึกกล้ามเนื้อทำกายภาพบำบัดให้อายุมิเดินได้อีกครั้ง เป็นต้น ทุกอาชีพที่ตัวละครเอกหญิงประกอบอาชีพด้วยจรรยาบรรณล้วนมีความรับผิดชอบต่องาน

อภิปรายผล

การศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร ผลการศึกษา มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. สถานภาพของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร พบว่า สถานภาพของตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สถานภาพที่ได้มาแต่โดยกำเนิด และ สถานภาพที่เกิดขึ้นมาภายหลัง ดังนี้

1.1 สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิดของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรเป็นบุคคลสัญชาติไทย เติบโตในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ครอบครัวมีเพียงบิดา ครอบครัวมีเพียงมารดา และครอบครัวลูกกำพร้าอาศัยอยู่กับญาติพบว่าสภาพภาพของตัวละครไม่ได้ถูกกดขี่หรือเป็นรองเพศชายจากบุคคลในครอบครัว ในทางกลับกันตัวละครทุกตัวได้รับการส่งเสริมจากครอบครัว มีอิสระทางความคิด เห็นได้ว่าแม้สังคมเปลี่ยน แต่ความเป็นลูกก็ยังคงให้ความเคารพ เชื่อฟัง บิดามารดา และการศึกษาของตัวละครเอกหญิงพบว่าความสามารถของตัวละครเอกหญิงช่วยลดช่องว่างในด้านความคิดของตัวละครเอกหญิงกับฝ่ายบิดามารดา เนื่องจากลูกสาวสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเอง และได้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของลินตัน (Ralph Linton อ้างถึงใน สฤทธา กวินยังยืน, 2552 : 11 – 13) เกี่ยวกับสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด (Ascribed Status) เป็นสถานภาพที่ได้มาโดยอัตโนมัติตั้งแต่แรกเกิดและเป็นสถานะที่ค่อนข้างถาวรแต่สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิดบางสถานภาพจะมีการเปลี่ยนแปลงตามภาวะกาลที่ล่วงเลยไปเช่น อายุ และสถานภาพทางสังคม เห็นได้ว่าตัวละครหญิงทุกตัวจะสร้างสถานภาพทางสังคมของตนเองเมื่อสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับผลของการศึกษาของ ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทของผู้หญิงจากวรรณคดี ที่พบว่า สถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในสมัยก่อนนั้นยังด้อยกว่าผู้ชายมาก ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมเดิมปลูกฝังให้ลูกสาวเรียนทางการบ้านการเรือน เพื่อเตรียมการไว้สำหรับอนาคตและความคิดดังกล่าวก็ถูกถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาจนกลายเป็นค่านิยม ต่อมาผู้หญิงได้รับการศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้หญิงมีความคิดเปลี่ยนแปลงไป ภาพผู้หญิงที่เรียบร้อยอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ก็เริ่มเปลี่ยนไปเป็นผู้หญิงที่มีความ

กล้า และมีความอิสระมากขึ้น เช่นมีความอิสระในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศมีความนิยมในการเลือกคู่ครองเอง ตลอดจนมีประสิทธิภาพในการทำงานได้อย่างเทียบเท่าเทียมไต่กับผู้ชาย

นอกจากนี้ ผลของงานวิจัยนี้มีผลที่แตกต่างไปจากผลของการศึกษาของศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ที่ได้วิจัยเรื่องสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจากวรรณคดีและพบว่า เนื่องจากประเพณีและวัฒนธรรมปลูกฝังให้ลูกสาวเรียนทางการบ้านการเรือนและผู้หญิงมีสถานภาพได้เพียงสถานภาพแม่และลูกสาวเท่านั้น เนื่องจากสภาพทางร่างกายของผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงถูกกำหนดสถานภาพให้ตรงกับเพศของตน และยังมีงานวิจัยต่างประเทศที่มีผลของการศึกษาวิจัยที่ต่างออกไป เช่นเจสสิก้า ดี น็อตกราสส์ (Jessica D. Notgrass, 2004) ที่ศึกษาเรื่อง Social Influences on the Female in the Novels of Thomas Hardy ผลของการศึกษาพบว่าสถานภาพของตัวละครหญิงไม่ได้สมบูรณ์แบบตามแบบของพงศกร แต่สภาพของตัวละครหญิงเป็นไปในทางตรงกันข้ามคือตัวละครหญิงหลายคนในนิยายโทมัสฮาร์ดี มีลักษณะเป็นแม่บ้าน มีแรงกดดันทางสังคมให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายถูกกระทำทั้งบทบาททางเพศ อีกทั้งตัวละครหญิงได้สัมผัสกับสถานการณ์ อันรุนแรงหรือถูกประณามจากสังคมเมื่อกระทำผิด

1.2 สถานภาพการสมรสพบว่าตัวละครเอกหญิง 3 ตัวแบ่งสถานภาพสมรสเป็น 2 สถานภาพ คือ สถานภาพคู่หมั้นและสถานภาพสามีภรรยา แต่ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของพงศกรส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เห็นได้ว่าผู้หญิงในสมัยปัจจุบันได้มีโอกาสในการเรียนรู้ได้เท่าเทียมกับผู้ชาย และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ดูแลตัวเองได้ และมีมาตรฐานในการเลือกคู่ครองสูง อีกทั้งทางครอบครัวทั้งบิดามารดาส่วนใหญ่จะตามใจลูกสาวในการเลือกคู่ครองเอง ไม่ได้บังคับให้หมั้นหมายหากไม่สมัครใจเหมือนในอดีต สอดคล้องกับแนวคิดของมัทนา พนานิรามัย (2541 : 87 - 107) ที่กล่าวว่า สถานภาพสตรีนั้นมีความหมายที่หลากหลายและไม่มีตัววัดที่ชัดเจน มัทนา พนานิรามัย (2541 : 87 - 107) กล่าวว่า การประเมินสถานภาพสตรีจึงต้องอาศัยตัวแปรแวดล้อม เป็นเครื่องมือ ดังเช่น การประเมินสถานภาพของสตรีจากการศึกษาบทบาทชายหญิง (gender role) ความเป็นไทของผู้หญิง (women's autonomy) การให้อำนาจแก่สตรี (womens empowerment) ในแง่การดูจากบทบาทชายหญิงนั้น จุดประสงค์ก็เพื่อดูว่ามีการแบ่งชั้นวรรณะระหว่างหญิงชาย หรือไม่ นอกจากนี้ผลของการศึกษายังสอดคล้องกับผลของการศึกษาของสุรีย์ สุวรรณภาค (2529) ศึกษาบทบาทของสตรีในด้านสิทธิทางเพศ โดยศึกษาจาก ตัวละครหญิงในนวนิยายไทยช่วง พ.ศ. 2444 – 2501 พบว่า บิดามารดาให้สิทธิในการปกครองตนเองแก่บุตรสาวมากขึ้น โดยเฉพาะการเลือกคู่ครอง ภรรยาเริ่มมีบทบาทในครอบครัวมากขึ้น บางคนเป็นผู้นำครอบครัวแทนสามี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ

ในสถานภาพทางสมรสนั้น ผลการศึกษาของผู้วิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถภาค เล้าจินตนาศรี (2548) ที่ศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายของศรีบูรพา : ศึกษาสถานภาพ บทบาท และสำนึกทางสังคม พบว่าสถานภาพสมรสของผู้หญิงนั้น เมื่อต้องการสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลไปสู่สำนักในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมและต้องการพัฒนาเลื่อนสถานภาพสูงขึ้น ตัวละครส่วนใหญ่จะต้องแต่งงานกับชายที่มีฐานะและชนชั้นสูงกว่าจึงได้ได้รับการยอมรับกับบุคคลในสังคม เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของนิตี ศรีวาทาวา (Nidhi Shrivastava, 2009) ศึกษาเรื่อง The Progress of Indian Women from 1900s to Present ที่มีผลของการศึกษาที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ สถานภาพสมรสถูกกำหนดไว้ตั้งแต่ยังเด็กตามความเห็นของคนในครอบครัวและหากผู้หญิงได้กระทำผิดอันเนื่องจากไม่ยินยอมแต่งงานกับชายที่ทางครอบครัวของตนเห็นชอบ จะถูกลงโทษโดยการเผาจนเสียชีวิต

1.3 สถานภาพทางการศึกษา พบว่า ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของพงศกร ทุกตัวจบการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีบางตัวละครจบการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอก แสดงให้เห็นว่าการศึกษาช่วยยกระดับความสามารถของผู้หญิงให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ พรพิไล ถมังรักษ์สัตว์ (2528: 75) เกี่ยวกับสตรีนิยมที่กล่าวว่า สตรีนิยมแบบเสรี เป็นกลุ่มที่เรียกร้องความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ เช่น การเรียกร้องให้สตรีมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งหรือความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย ผลของการศึกษาสอดคล้องกับผลของการศึกษาของศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพ และบทบาทของผู้หญิงจากวรรณคดีที่พบว่า ต่อมาผู้หญิงได้รับการศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้หญิงมีความคิดเปลี่ยนแปลงไปเป็นผู้หญิงที่มีความกล้าและมีความอิสระมากขึ้นและด้วยการศึกษาที่สูงของตัวละครทำให้ผู้หญิงมีหน้าตาในสังคมมากขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแตกต่างจากผลของการศึกษาของนิตี ศรีวาทาวา (Nidhi Shrivastava, 2009) ที่ศึกษาเรื่อง The Progress of Indian Women from 1900s to Present พบว่าในประเทศอินเดียมีข้อกำหนดไม่ให้ผู้หญิงได้รับการศึกษาเหมือนกับประเทศไทย สะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมของคนในอินเดียยังปิดกั้นสิทธิความเสมอภาค ผู้หญิงในอินเดียส่วนใหญ่จึงไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาและไม่ได้รับสถานภาพทางการศึกษา

1.4 สถานภาพทางอาชีพ พบว่า ทุกตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกรมีอาชีพและมีอาชีพที่หลากหลายตรงตามความถนัดและการศึกษาที่ได้ศึกษาของตัวละครที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้หญิงต้องการจุดยืนของตนเองในสังคม จึงตั้งใจเล่าเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสอดคล้องกับแนวคิดของ พรพิไล ถมังรักษ์สัตว์ (2528: 75) เกี่ยวกับสตรีนิยมแบบเสรีที่กล่าวว่า ผู้หญิงต้องได้รับความเท่าเทียมกัน และผลการศึกษาตรงกับผลการศึกษาของวีรวัดน์ อินทรพร (2541) ศึกษาแนวคิดสิทธิสตรีในนวนิยายของโศคนันท์พบว่า ความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ของตัวละครไม่ใช่ได้มาจากโชคชะตาหรือเหตุบังเอิญ แต่เป็นผลมาจากความเพียรพยายามและความอดทนในการสร้างเนื้อสร้างตัวกล้าคิดกล้าทำ มีลักษณะของการสร้างสรรค์ ก็สามารถนำพาตัวเองไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้

ในส่วนของผลของการวิจัยสถานภาพทางอาชีพ พบว่าไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ที่ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจากวรรณคดี พบว่า ผู้หญิงไม่มีโอกาสในการเลือกอาชีพที่หลากหลาย เพราะถูกจำกัดเพียงงานบ้านงานเรือน งานเย็บปักถักร้อย งานอบรม เลี้ยงดูเด็ก และงานปรนนิบัติเพศชายเท่านั้น แตกต่างจากตัวละครหญิงของพงศกรที่เมื่อได้รับโอกาสทางการศึกษาก็ได้รับโอกาสทางอาชีพตามความถนัดและตามการศึกษาของตัวละครที่ได้สำเร็จการศึกษา

2. บทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร พบว่าบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร พบว่า มี 2 บทบาท คือ บทบาทในครอบครัวและบทบาทการประกอบอาชีพ ดังนี้

2.1 บทบาทในครอบครัวกับบทบาทการเป็นลูกพบว่า ตัวละครเอกหญิงทุกตัวทำหน้าที่ลูกที่ดี โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ ตั้งใจเล่าเรียน มีหน้าที่การงาน แบ่งเบาภาระพ่อแม่ สอดคล้องกับแนวคิดของรพีพรรณ สุวรรณรัฐ โชติ (2530) กล่าวถึง สถานภาพและบทบาทไว้ว่า บทบาทคือพฤติกรรมที่คาดหวังว่า บุคคลที่อยู่ในสภาพนั้นควรจะประพฤติปฏิบัติ และผลการวิจัยยังตรงกับผลการศึกษาของอำพรณ โอตระกูล (2529) ที่ได้ศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายแบบเอกซิสเทิลเซียลิสต์ (Existentialist) เป็นนวนิยายแนวปรัชญาว่าด้วยเสรีภาพของมวลมนุษยชาติ ของ ซีมอน เดอ โบวัวร์ พบว่า ตัวละครหญิงต้องการดำรงตนให้ถูกต้องตามแบบฉบับอันดีงามของกุลสตรี ขณะเดียวกันก็ใฝ่ฝันที่จะเป็นอิสระจากกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีและเป็นตัวของตัวเอง

ผลของการวิจัยต่างประเทศได้กำหนดสถานภาพของลูกอย่าง เจสสิก้า ดี น็อตกราสส์ (Jessica D. Notgrass, 2004) ที่ศึกษาเรื่อง Social Influences on the Female in the Novels of Thomas Hardy พบว่าบทบาทของลูกสาวไม่แตกต่างจากนวนิยายของไทยเช่นนวนิยายของพงศกรที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา กล่าวคือ ลูกสาวต้องอยู่กรอบตามที่พ่อแม่วางไว้โดยเฉพาะเรื่องการแต่งงานถือว่าเป็นข้อบังคับที่ลูกต้องกระทำตาม แม้ว่าลูกสาวจะอายุเพียง 7-14 ปี หากพ่อแม่ประสงค์ให้แต่งงานกับชายวัยชราหรือชายที่อายุรุ่นคราวพ่อก็ต้องยอม ซึ่งแตกต่างจากสังคมคนไทยที่แม่พ่อแม่ให้โอกาสในการเลือกคู่ครองแก่ลูกสาว แต่ลูกก็ต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ เชื่อฟังท่าน และดูแลปรนนิบัติท่านเหมือนเดิม

2.2 บทบาทในครอบครัวกับบทบาทการสมรส พบว่า มีตัวละคร 2 ตัวได้แก่เรริน และมะณีรินเรื่องราวใหม่ที่มีสถานภาพเป็นคู่หมั้นที่เกิดจากบิดามารดาบังคับให้หมั้นหมายแต่สุดท้ายก็ได้เลิกกันไปโดยไม่ได้เข้าสู่พิธีสมรสและพบว่ามีตัวละครเพียงรินดาราเรื่องกลกิโมโนได้เข้าพิธีแต่งงานและได้ประพฤติดนตามบทบาทภรรยาที่ดีของสามี ส่วนตัวละครอื่น ๆ อยู่ในสถานภาพโสดแต่ก็ยังมีคนรักและคาดว่าจะสมรสกันในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของสตรีนิยมของเลอเนอร์ (Lerner G, 1978) ที่กล่าวว่า สตรีสตรีกับการปลดปล่อยสตรี เพื่อปลดปล่อยจากประสบการณ์ที่ถูกกดขี่ข่มเหงของสตรีที่ถูกกดให้ด้อยกว่า สตรีมีสิทธิ์ได้รับความเสมอภาคเช่นเดียวกับบุรุษ และผลการศึกษาดรกับผลของการศึกษาของ อำพรณ โอตระกูล (2529) ที่ได้ศึกษาตัวละครหญิงในนวนิยายแบบเอกซิสเทิลเซียลิสต์ (Existentialist) พบว่า ตัวนางที่มีความเห็นว่า ควรมีฐานะเท่าเทียมกับบุรุษในทุกกรณี และควรประพฤติดนเยี่ยงบุรุษแม้ในเรื่องของความรักและการแต่งงาน ต้องการเป็นตัวของตัวเองเป็นอิสระจากกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนกรอบซึ่งกดดันมนุษย์โดยธรรมชาติไม่สนใจที่จะดำรงชีวิตตามแบบฉบับของกุลสตรี

ผลการวิจัยที่มีผลในทางตรงกันข้ามอย่างเจสสิก้า ดี น็อตกราสส์ (Jessica D. Notgrass, 2004) ที่ศึกษาเรื่อง Social Influences on the Female in the Novels of Thomas Hardy กล่าวถึงบทบาทการสมรสว่า ผู้หญิงเมื่อถูกพ่อแม่บังคับให้แต่งงานด้วยความไม่สมัครใจ แต่หากต้องการรักษาชีวิตของตนต้องกระทำตามที่พ่อแม่เลือกคู่ครองให้ มิฉะนั้นต้องจบชีวิตด้วยการเผา ทั้งเป็นเพราะว่า สังคมอินเดียหากลูกสาวแต่งงานกับชายอื่นที่พ่อแม่ไม่เห็นชอบถือว่าเป็น การเสียศักดิ์ศรีของวงศ์ตระกูลและต้องฆ่าเสียเพื่อลบล้างความผิด ซึ่งแตกต่างจากตัวละครหญิงของพงศกรอย่างเห็นได้ชัด เช่น ตัวละครชื่อว่า เรริน เรื่องรอยไหม ที่เดิมที่ยอมรับหมั้นกับฝ่ายชายที่มารดาเห็นชอบแต่ต่อมาเมื่อเรรินตัดสินใจถอนหมั้นกับฝ่ายชาย มารดาก็ให้คำปลอบใจและเห็นชอบในการถอนหมั้นครั้งนี้และไม่มีการดูค่าหรือลงโทษตัวละครแต่อย่างใด

2.3 บทบาทการประกอบอาชีพ พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางอาชีพแบบสอดคล้องกัน ตัวละครหญิงทุกตัวในนวนิยายของพงศกรมีอาชีพที่หลากหลายตรงตามความถนัดและการศึกษาที่ได้ศึกษาของตัวละครและทุกตัวต่างปฏิบัติหน้าที่ของคนอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดบทบาทของ ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมสิทธิและหน้าที่ของแต่ละบุคคลให้ดำเนินไปในทิศทางที่สังคมนิยมหรือบรรทัดฐานของสังคมโดยมีการวัดค่าคุณค่าความดีงามและความเหมาะสมตามค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และผลการศึกษาดรกับผลของการศึกษาของ มยุรา พรหมวน (2542) ศึกษาแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับสตรีในนวนิยายของ นันทนา วีระชน ในช่วงปี พ.ศ. 2517-2528 ที่พบว่า บทบาทสตรีของนันทนา วีระชน เป็นแนวความคิดที่มีลักษณะร่วมสมัยที่น่าสนใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะสนับสนุน

ให้สตรีได้ออกมาแสดงความสามารถและเรียกร้องสิทธิให้สตรีรุ่นใหม่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคม โดยเฉพาะการสะท้อนให้เห็นภาพบทบาทของตัวละครสตรี ที่ค่อนข้างจะสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงของสังคม ให้สตรีมีสิทธิในการประกอบอาชีพตามอิสระและความต้องการของตนเอง

นอกจากนี้ยัง พบว่า มีงานวิจัยที่ผลของการศึกษาที่แตกต่างอย่าง ศรีจันทร์ พันธุ์พานิช (2534) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงจากวรรณคดี พบว่า เมื่อผู้หญิงถูกจำกัดสถานภาพทำให้บทบาททางด้านอาชีพก็ถูกจำกัดแต่เพียงงานบ้าน ผู้หญิงจึงไม่มีโอกาสที่จะได้ทำงานนอกบ้านเช่นเดียวกับผู้ชาย เนื่องจากสังคมได้มองผู้หญิงว่าด้อยกว่าผู้ชาย จึงทำให้ผู้หญิงได้เป็นเพียงแม่บ้านที่รับผิดชอบงานบ้านงานเรือนและทำหน้าที่ปรนนิบัติสามีเท่านั้น แต่ต่างจากตัวละครหญิงของพงศกรที่ส่วนใหญ่มีอาชีพที่หลากหลาย อันเนื่องจากผู้หญิงได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้ผู้หญิงนั้นสามารถเลือกทำงานและสร้างผลงานจากความสามารถของตนเองได้

จากการวิจัยทำให้มองเห็นบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงในผลงานของพงศกรที่สะท้อนให้เห็นว่าสภาพสังคมไทยปัจจุบันเป็นปัจจัยที่ทำให้บทบาทและสถานภาพของผู้หญิงได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลของการศึกษาไปใช้

ยิ่งขึ้น

เรื่องใหม่ ๆ

การเรียนรู้ทางด้านภาษา

1. ควรนำไปเป็นตัวอย่างในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อสร้างอรรถรสดียิ่งขึ้น
2. ควรนำองค์ความรู้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการสร้างตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่องใหม่ ๆ
3. ควรนำไปเป็นตัวอย่างในการส่งเสริมการเรียนรู้การอ่านของเยาวชนและส่งเสริมในการเรียนรู้ทางด้านภาษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในนวนิยายของพงศกร พบว่า นวนิยายของพงศกรมีแง่มุมอยู่หลายแง่มุมที่น่าสนใจต่อไปอีก ดังนี้

1. ควรศึกษาสถานภาพและบทบาทของตัวละครชายในนวนิยายของพงศกร เพื่อจะได้ทราบถึงสถานภาพและบทบาทของตัวละครชายในนวนิยายของพงศกรที่สะท้อนในปัจจุบัน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายของพงศกรกับผู้เขียนคนอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบแนวคิดของนักประพันธ์ว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

3. ควรศึกษาความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติในนวนิยายของพงศกร เพื่อเปิดมุมมองความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติของผู้แต่งในแต่ละเรื่อง

